

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LI. Ч. 232. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, середа, 29-го листопада 1944.

NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, November 29, 1944. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЕДВАРД Р. СТЕТИНЮС НОВИМ СЕКРЕТАРЕМ СТЕЙТУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт прийняв резигнацію Кордела Гола із становища секретаря стейту і на його місце іменував теперішнього підсекретаря Едварда Р. Стетинюса. Стетинюс має 44 роки, а в стейтовім департаменті він служив лише один рік. Перед тим він був у службі при Ленд-Лізі. До державної служби він прийшов із становища президента в Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен. — Є це наймолодший стейтовий секретар від часу першого президента Джорджа Вашингтона. Він уродився у Стейтен Айленд під Нью Йорком, ходив до університету Вирджинія, опісля вступив до бізнесової служби. На становищі підсекретаря стейту відбув кілька подорожей закордон, тепер найбільше зайнятий переведенням плянів з Домбартона Овкс.

Івні іменування.

Водночас із іменуванням Стетинюса президент іменував генерал-майора Петрика Джей Горлія амбасадором до Китаю. Горліє вже в Чункінгу разом із Доналдом Нелсоном, який наладжує китайські фінансові справи. — Палата репрезентантів прийняла законопроект, щоб теперішнього начальника генерального штабу, генерала Джорджа С. Маршала залишити даліше на його становищі після 31. грудня 1944. р., коли він має піти на пенсію по скінченні 64. році життя.

Із резигнацією Кордела Гола в первісім кабінеті президента Рузвельта з року 1933. лишиться лише двох секретарів, а це є секретар внутрішніх справ Гері Л. Ікес і секретарка праці Френсіс Перкінс. Стетинюс є 29. член кабінету теперішнього президента.

ПРЕЗИДЕНТ ВИБИРАЄТЬСЯ У НЕЗНАНЕ МІСЦЕ.

ВАШИНГТОН. — Після іменування нового секретаря стейту президент Рузвельт хоче вийти в незнане місце на довший відпочинок. На газетарській конференції він заявив, що він не має ясных плянів, куди він поїде, але його візді може принести несподіванку. — Щодо його стрічі з Чорчиллом і Сталіном, то вона буде відложена аж по Новім Році, хоч загально говорять, що вона вже недалеко.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗА 30-ГОДИННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

НЬО ОРЛЕАНС. — На конвенції Американської Федерації Праці прийнято резолюцію з домаганням до конгресу, щоб він перевів закон, установлюючий 30-годинний тиждень праці по війні. Це потрібно на це, щоб злагіднити напруження у продукції й поширити заняття. Звіт комісії пояснює, що це таке „напруження“ у продукції. Там сказано, що прискорення часу у продукції вкорочує вік робітника. Це може бути оправдане вчасі війни, але не має рації вчасі миру.

ПЛАН ПОШИРЕННЯ СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Адміністрація виявила пляни поширення закону про суспільне забезпечення. План вимагає підвищити оддат на суспільне забезпечення на 2 відсотки, бо теперішні фонди не вистарчають на виплату відшкодування вчасі безробіття чи недуги. Крім цього безпека має бути поширена на фермерів для старевої пенсії, а звичайна безпека на домашню службу і самостійних бізнесовців. Придумують теж, щоб адміністрація фондів на випадок безробіття перейшла в руки федерального уряду із стейтових бюр. Федеральна влада має теж подбати за медичну і шпитальну допомогу для хворих робітників.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ЗА ВІЙСКОВУ СЛУЖБУ ЗАГРАНИЦЕЮ.

ВАШИНГТОН. — Пані Рузвельт виявила думку, щоб завести однорічну військову службу в Америці з правом вислати наших вояків уже вчасі вишколу до заграничних країв, головню до країв під окупацією після війни. Цю думку виявила вона на пресовій конференції у відповідь на запит, чи булоб доцільним переводити закон в тому напрямі. Вона дала, що така постанова потрібна на те, щоб вояки могли оставати без перерви в окупованих краях.

КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ВОЄННИХ ПОВНОВАСТЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Правнича Комісія палати репрезентантів прийняла законопроект, щоб продовжити воєнні повновласти для президента Рузвельта ще на один рік, після того, як вони вигасають з днем 31. грудня 1944. р. Надіються, що закон буде ухвалений в палаті впродовж біжучого тижня.

Сомнер Велес домагається опікунчої ради для залежних народів

НЬО ЙОРК. — Бувший підсекретар Сомнер Велес вийшов з домаганням створення міжнародної ради тростів для опіки над усіма залежними народами і колоніями, щоб дати їм автономію і підготувати до свободи.

Промову в тому напрямі вголосив Велес на форумі Стоварищених Членів Нової Школи для Суспільних Дослідів під н. 66 Вест 12 вулиця. Він вийшов із задоволення, що теперішні Алянти по знищенню тиранії переймуть на себе хіба дальший визиск і поневолення, належне вже давно на колоніальні народи. „Із тих причин треба забезпечити, щоб майбутня міжнародна організація створила міжнародну раду, яка не лише малаб за завдання усунути несправедливости, як це було в минулому, але щоб їм признано автономію і незалежність так скоро, як лише вони викажуть спосібність виконувати такі права.

„Така опікунча рада повинна мати на цілі приготувати всі залежні народи так скоро, як це лише можна, до обняття відповідальности і зобов'язань за свободу. Створення міжнародної опікунчої ради, яка почуваласьби остаточно відповідальною перед опінею світу, буде знаком миру народів, про який ми звичайно так легко говоримо“ — оце слова Велеса.

Велес обговорив теж справу вмішування однієї держави у внутрішні справи іншої. Щоб вивістити цю справу, він пропонує, щоб група світових держав, зс ось пропонує міжнародна організація, зажадала від своїх членів-держав, щоб вони признали своїм народам есенціальні людські права, підтримані світовою опінею. Інша знову справа, продовжав Велес, коли якась держава хоче односторонньо накинути своему слабшому сусідови свою волю, як має виглядати склад уряду такої держави.

ЗА ЗРІВНЯННЯ ПРАВ ОБОХ ПАЛАТ КОНГРЕСУ В СПРАВІ ДОГОВОРІВ

ВАШИНГТОН. — Правнича Комісія Палати Репрезентантів односторонньо прийняла вроблений законопроект, про зміну конституції тому напрямі, щоб обі палати конгресу мали однакове право рішати звичайною більшістю голосів про прийняття або відкинення міжнародних договорів. Тепер лише сенат має право вирішувати такі договори.

Потверджують вістку про смерть митрополита Шептицького

РИМ. — За вістями, щойно одержаними Ватиканом, у Львові помер 4. листопада Андрій Шептицький, відомий архієпископ руського обряду. Врочисте поминальне богослуження за архієпископа буде відправлене незадовго згідно з руським обрядом у церкві св. Станіслава.

Подробиць його смерті немає, за відміком вістки, що він помер не у своїй резиденції, а в резиденції Болеслава Твардовського, архієпископа латинського обряду. Можливо, що він був прогнаний зо своєї резиденції москалями.

ПОЛЯКИ ПРОБУЮТЬ СТОРИТИ КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ

ЛОНДОН. — По цілоденній конференції Польська Соціалістична Партія постановила приступити до творення нового польського міністерського кабінету, під проводом соціаліста Яна Квапіського, аби в цей спосіб покінчити кризу в польським уряді на вигнання, створену резигнацією прем'єра Міколайчика. Соціалісти постановили старатися створити кабінет на засаді коаліції чотирьох головних польських партій, що й досі становили польський уряд.

Покищо однак Польська Хлопська Партія, з котрої вийшов Міколайчик, не заявляє охоти приступити до коаліції. Супроти цього соціалісти віддай будуть пробувати створити коаліційний уряд у цей спосіб, що до уряду ввійдуть представники Партії Соціалістичної, Націоналістичної (внешколяків) і Християнських Демократів, а для Хлопської Партії полишеться вільні місця до обсядження. Міколайчик ввійде до уряду, хіба як інші партії приєднаються до його думки, через яку він зрезигнував. Його призначність у уряді важна, бо він зеднав собі американців і британців.

Люблинський комітет далі заманює Міколайчика до Люблина. Цей комітет має мало провідників, а Міколайчик має широкую популярність у Польщі.

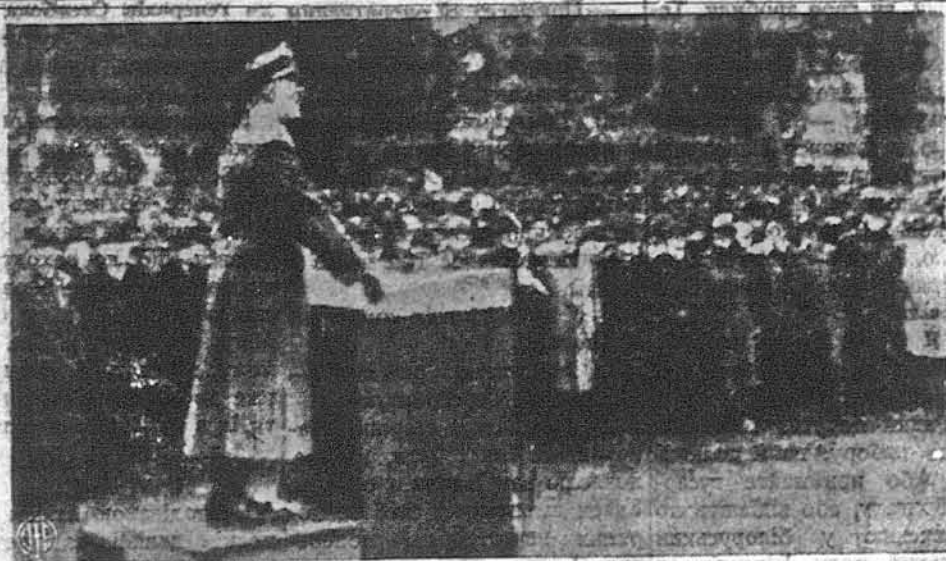
ДЕ ГОЛ У ТЕГЕРАНІ

ЛОНДОН. — Тегеранське радіо доносить, що по дорозі до Москви там задержалися генерал де Гол, начальник французького уряду, та його міністер заграничних справ Бідо. Генерал де Гол був на прийнятті в перського шаха.

З Каїра доносять, що з Де Голем їде Богомолов, російський амбасадор у Парижі.

ДЕ МУСОЛІНІ?

Контрольоване німцями італійське радіо додає, що Беніто Мусоліні був на прийнятті, що йому справив Рудольф фон Ран, німецький амбасадор до італійського куклового уряду. Іншими дорогами прихляють з Італії вісти, що Мусоліні лежить важко хорий на шлюнкову недугу.

БЛАГАЄ ПОМОЧІ. — Ця картина, що представляє сцену в німецькому місті Гановер, дійшла до Америки через неутральні джерела. На ній бачимо мейора згаданого міста, як промовляє до решти мешканців, що ще не опинились в армії, щоби ратували воєнне положення і всі стали членами місцевої гвардії для охорони міста.

АМЕРИКАНЦІ ЗБІЛЬШУЮТЬ НАТИСК НА ЗАР

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Аліантські армії бють по сильних німецьких лініях від швайцарської границі аж по Тольдію, добуваючи невеликі території супроти зростаючого німецького опору. Тільки на секторі Третьої Американської Армії під командою генерала Патона зроблено поважніші посушення вперед. Ця армія розбиває оборону Зарської кітловини.

Американська Перша й Бритійська Друга Армія ще далі змагаються зо завзятым спротивом ворога на півночі. Їм приходиться воювати в болоті, що сягає до колін, та добувати кожну пядь землі великими коштами.

На полудневім відтинку французької й американської війська закріплюють свої свіжі добутки.

Відступаючи перед американськими військами, що проломали лінію Мажіно, німці евакуювали місто Сан Аволд, що лежить між Лінією Мажіно й Лінією Зигфрйда. Американська 80. дивізія піхоти заняла місто й пішла поза нього ще дві милі.

ПАРАШУТОВІ ВІЙСЬКА ПОСУВАЮТЬСЯ ПОЗА РЕН.

Сема Армія спустила з літаків війська скоропатами поза німецькі лінії коло швайцарської границі, аби вони перерізали залізничну лінію коло Імендінгена й Лавхрігена, через котрі німці слали посилення своїм фронтним лініям.

Воєнні кореспонденти при Першій Американській Армії кажуть, що бараж американської артилерії на місто Гроснаб був такий сильний, що цілі доми підносилися зо землі в повітря й розсіпалися в ньому на румовища.

ЗНОВУ ЗБИЛИ НІМЦЯМ 102 ЛІТАКИ.

ЛОНДОН. — Понад 400 німецьких боєвих літаків вилетіло для боротьби проти 500 британських літаків понад північно-західною Німеччиною й звели з ними довгу битву, в котрій британці зострілили 98 ворожих літаків в повітря, а чотири знищили на землі.

Тимчасом коло пів тисячки американських важких бомбовиків розбивало залізничні двірці в Офенбургу й Бінгені. З виправи не вернулося 13 бомбовиків і 1 бомбик.

Бритійські бомбовики скидали на Мінхен 6-тонні бомби, з котрих кожна може розбити цілий блок домів.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — Червона Армія заняла ще пів сотні сіл у Чехословаччині при польській границі та дійшла до більшого північно-мадярського залізничного вузла Шаторальяугеля. Вона підсунулабся бляйше до Пряшева й Кошиць.

Берлінське радіо каже, що боротьба коло Будапешту ослабла.

НІ ОДНОГО БОМБОВИКА НЕ ВТРАЧЕНО В АТАЦІ НА ЯПОНЦІВ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд подає, що дві сили американських літаків, зложені з 200 великих бомбовиків, що бомбардували Токію й Бангкок, вернулися всі до своїх баз, не втративши ні одного бомбовика.

Рейд бив по пристані японської столиці та по залізничних варстатах у Бангкоку.

НИМИЦ ПОДАЄ ВТРАТИ ВОРОГА НА 48 КОРАБЛІВ

ПЕРЛ ГАРБОР. — За заподаннями адмірала Честера Нимица, американський рейд у п'ятницю на японський кораблі на Філіппінах коштував японців разом 48 кораблів.

Адмірал називає цей рейд добрим початком для бою за Фоліппіни.

НІМЕЦЬКА МОЛОДЬ РУШАЄТЬСЯ ПРОТИ ГІТЛЕРА.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ ДЕВ'ЯТОЮ АРМІЄЮ. — До американських військ дістався один 17-літній німецький дезертир, котрий заявив американським офіцірам, що в німецьких містах повстають банди молодих хлопців, що на вулицях воюють ножами й палками проти Гітлерівських організацій молоді.

ЗБИРАЮТЬСЯ СУДИТИ ГІТЛЕРІВСЬКУ ГВАРДІЮ ЗА ЖОРСТОКІСТЬ.

ЛОНДОН. — Червона Армія збирається судити за жорстокости, поповнені в Польщі, шістьох членів спеціальної нацистичної гвардії („SS“). Суд видно має відбутися в Майданеку, що був сценою жорстокостей. Чотирох нацистів обвинувачується за мордування й мучення цивільних бранців і воєнних п'яників, а двом членам нацистичної гвардії закидується ще насилування жінок, привезених до табору в Майданеку.

ШУКАЄТЕ ПРАЦІ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1883

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Table with subscription rates: PEREDPLATA (Single copy 3 cents), SUBSCRIPTION RATES (One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00, Saturday's Issue \$2.50).

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Понад 44 тисячі

Маємо тепер в Українським Народнім Союзі понад сорок чотири тисячі членів. Та не повинні ми закінчити отсе 50-ліття, щоб не дійти принаймні до 45 тисяч. Значить, не кажемо, щоб досягти 50 тисяч, що повинно би бути; ні не мріємо про 100 тисяч, як це бажали бачити многи ревні члени...

Щоб придбати 1.000 членів до організації річ не легка, це ми самі добре знаємо. Знають це добре наші організатори і ті всі, що працювали і працюють для організації. Що нині нема між нами тих, що були би найкращим матеріалом для організації, теж знаємо. Вони в армії й там сповняють обовязки...

Але чи це може бути перешкодою, щоб не дійти цього року до 45 тисяч членів в У. Н. Союзі? Так саме тому, що знаємо усі ті перешкоди, ми не ставимо наших домагань дуже високо, ні навіть високо, але тільки в такій висоті, яка може бути здійснена.

Здається, що ті речі усім нам добре відомі. Та ми проте згадуємо за них, бо вже не багато часу остало на те, щоб дістати і ту тисячу членів, якої нам ще бракує для осягнення нашої цілі. Знаючи з практики, як іде в нас справа з приєднуванням нових членів, можемо навіть сказати, що вже остав дуже короткий час на те, щоб доповнити ще цього Ювілейного Року наше членство до суми 45 тисяч членів. А це знов означає, що якщо такі зараз не...

приложимо рук до праці, то того числа не досягнемо. А якби таке сталося, то можемо собі тоді сказати, що ми не відсвяткували гідно 50-ліття У. Н. Союзу!

Та віримо, що є між нами поважне число таких, що добре відчувують, чим був У. Н. Союз в нашому народньому житті. Вони теж знають, яку роль він нині відіграє. І передбачають, яку важну роль йому ще прийдеться відігравати. Бо так є, що У. Н. Союзу потребував наш нарід ось тут на американській землі й буде його надалі потребувати, як для скріплення наших сил і нашої ідейної праці, так і на те, щоб було кому обізватись за право на людське життя того українського народу в Європі, з якого походимо.

Ось тому У. Н. Союз мусить постійно рости вгору. Ось тому не можливо навіть сумніватись, щоб громадянство не дало йому в його 50-ліття ще отих тисяч членів, про яких тут мова.

Супроти цього не ждм на ніяку іншу принуку, а таки зараз розгляньмося за новими членами у своїй власній хаті, чи серед сусідів, і даймо У. Н. Союзови такий ювілейний дар, щоб з кінцем року наш У. Н. Союз перейшов у членстві число 45 тисяч.

Проби перевиховання німців книжками

Німецькі вчені на вигнання, що тепер перебувають в Америці, виробили план для перевиховання німецької молоді. Мають для цієї цілі виробити цілу низку шкільних підручників, що їх мали би дати для навчання німецькій молоді після того, як в Німеччині заломиться нацистичний уряд і як увесь край перейде остаточно під альянтську окупацію.

Мали би виробити в цей спосіб підручники історії, літератури, біології й інших шкільних предметів. Одну з таких книжок уже викінчується. Є це книжка, призначена для житку народніх і середніх шкіл, книжка, що подає виривки з найкращої літератури світу й до-гітлерівської Німеччини, а яка мала би виціпити в учеників вартість людських ідеалів, родинних звязків, суспільної відповідальності, національної терпимости й релігії.

Ця книжка дає нам поняття про намір авторів цього плану. Як звісно, нацистична партія навчала людей розцінювати ці вартости на свій спосіб: родина наприклад мала досить мале значіння в порівнянні знайвищою людською вартістю, за яку вважається держава, очевидно нацистичну. Суспільна відповідальність у нацистів має специфічно нацистичні форми, а національної терпимости зовсім не признавано за чесноту. Релігію теж поважно обмежується в користь нацистичних вірувань. Отже під багатьома зглядами нова наука мала би бути виверненням понять, які нацишлювали нацисти.

Нові погляди, що їх маєть нацишлювати цими книжками, признається широко в світі по демократичних країнах. Там вони дягли в основу загальної освіти, а в Америці до цього часу ще не прийняли. Там же вчителі в школах зовсім признаються в школах зовсім противні засади. Молодь учиться за зовсім іншими методами.

Як свідчать різні свідки, налістам удалося швенпити в справу свої погляди про вищість німецької раси, думки про потребу народного егоїзму, переконання про державу понад все, про потребу воювати інші народи та про потребу неволювання інших народів.

Нині відай нема багато людей, які припускали би, що нацистична пропаганда не націпила нацистичних поглядів поважній більшості німецького народу. Словом, нині досить загально приймається за правду, що нацистам їх навчання зовсім удалося.

Власне супроти цього факту виринає тепер питання, чого можна сподіватися від заходів німецьких вигнанців навчати німців нових річей? На стільки можливо вибити їм з голови нацистичні переконання, а вибити нові переконання, які можна би назвати демократичними?

Серед американців у цій справі панує загальне недовір'я. Щодо тепер дозрілого вже покоління, вони навіть не мають ніяких сумнівів: вони певні, що його нових наставлень навчити вже не буде можливо. Вони вже нацистами й пімуть. Якщо їх це можна би чогось нового навчити, то хіба вдавати демократію. Одинокую надію на зміну наставлень може дати молоде покоління, себто ті, що ще не пішли до школи. Навіть щодо них, то багато людей має сумніви, бож наука людини не починається в школі, а далеко перед тим, у дома. Коли родина пересвяжнута нацистичними наставленнями, то й дитина їх набереться зовсім несвідомо, так що пізнша противна наука ледво чи її візьметься.

Зрештою, колиб навіть зроблено найкращі "демократичні" підручники, колиб навіть ті підручники допущено до шкільної освіти, та чи це вже вистарчить, аби діти перенялися новими науками? Хтож тих дітей має вчити? Невже було можна в нацистичній Німеччині знайти багато ненацистичних учителів? І нежеж пересвяжнутий нацистичними поглядами вчитель може навчати, хочби й з ненацистичних підручників так, що діти переконаються про помилковість нацизму? Коли вчительство буде одної думки, а підручники іншої, то чия думка переважить в умах дітей? Чи думка книжки, чи думка вчителя?

Не диво, що багатьом ця справа виглядає досить безнадійною. Всеж таки іншої ради нема, як братися хочби й за цей, згори сумнівний щодо ви-

Правда за одне, а неправда за друге

Немає в нікого з нас найменшого сумніву щодо страшного варварства, якого допускались нацисти на українських землях. Воно там ще гірше, ніж в інших краях, що були під німецькою окупацією. Нацистівський режим в Україні, як знаємо, це режим крові й глуму над святими ідеалами українського народу. Ось таким своїм поступованням в Україні німці на віки вічні покрили там ганьбою. І то тим більшою, що вони не мали найменшої причини так над Україною знущатись, бо вони не знайшли там завойовницького народу, а гноблений, який вони захотіли далі держати в неволі, але в своїй, а скарби і плоди української землі забирати на скріплення панівної "вищої раси".

Маючи ось таке на увазі, навіть в уяві тяжко припустити, щоб в українській народі не було якнайбільшої ненависти до німецького наїзду на Україну, ненависти, викликаной нацистівськими звірствами над її населенням. Можна сказати, коли добре вдуматися в те все, що там, на українських землях, навіть є злишином про це все писати і постійно пригадувати українському населенню те, що воно пережило і витерпіло, бож воно має перед своїми очима ще свіжі і невигорені тяжкі рани, бож воно бачить ще кожного дня гроби жертв, замучених нацистами.

Тому воно трохи дивно виглядає, коли в ось таких обставинах, про що не говорилось, чи про що не писалось тепер у Советах про українські землі, хочби і про дуже давне, ще сперд першої світової війни, то в тому нема згадки про ніякі інші терпіння українського народу, а тільки пишеться про ті, що їх завда-

вали німці. Часом впадає якесь слово і проти "польських панів". Але то все. Очевидно, що іде рівночасно кампанія проти слідів засіб. Хоч як він малонадійний, не лишається ж що робити, як пробувати з цього починати спробу демократизації Німеччини. Радять починати навіть з цього, досить безнадійного проекту, бо чи тепер, чи пізніше, колись з нього таки буде доконечне треба починати. Дехто з німецьких вигнанців теж не врожить великої будучности цьому плану, але й вони просять дозволити їм по-пробувати цього плану, й практичною пробою переконаються, скільки він варта.

українських "самостійників" як "зрадників", включно з Мазепою як зрадником старої дади, і тими всіми новітніми зрадниками, що жили чи живуть приблизно такими ідеями, як Мазепа.

Це останнє то вже для нас таке старе, що без того навіть годі уявити собі совєтську політику і пропаганду. Зате нове є те, що хоч тепер уже німців прогнано з України, і хоч їхні звірства очевидні й українському народові надто добре відомі, совєтська пропаганда представляє тепер нове положення українського народу так, неначеб, як не стало німецької неволі, то тепер уже настала для українського народу воля, що ніби вже сонце засяло, ніби щастя зійшло, за яке треба дякувати "батькови Сталінові".

Ось таку неправду пересилається до Америки. Большевицькі У. Ш. Вісті є тепер переповнені нею. Ви читаєте, наприклад, про "щастя, якого німцям не вкрати", себто про відомого артиста з Галичини Амвросія Бучму, що "то ціле своє життя боровся з ворогом-німцем". Зате ні словечком, щоб той артист, наділений великими совєтськими відзначеннями, міг колинебудь і дещо боротись ще з якимсь іншим ворогом, від якого терпів український нарід, чи хоч терпів принаймні в давнину, тому 30 чи сорок років, коли ще Сталіна не було на Кремлі й про який то час можна би вже "відважніше" дещо сказати.

А той Бучма колись представляв у театрі чи на фільмі й Шевченка. Та давніше хоч була якась згадка і про московське ярмо, а тепер, то так якби те все ніколи не існувало. Не то за нове, але й за старе московське ярмо нема навіть згадки, навіть найменшого натяку. Тільки всюди радянський край, радянські люди, радянське визволення і радянське щастя...

Тепер уже цар Петро Перший — великий будівничий і України. Тепер уже і велика царица Катерина Друга. Боролися Боже, щоб такий артист, "народний" як от Бучма, представляючи українським масам Тараса Шевченка, міг тепер нагадати, що той же Шевченко, питаючи, за що Господь кара "за Богдана та за скаженого Петра", що заповідає, що тих, що служать московським казкам, "не спасе їх добрий цар, їх кроткий, пняний господар, не

дасть їм пити, не дасть їм їсти", і не дасть їм змоти навіть від народної кари втекти і сховатися...

За таке писання не дістається у Советах орденів Леніна чи Сталіна, а тільки кульку в лоб, Але так є, що Шевченко карав народнім гнівом не тільки тих, що запродують рідний край і нарід німцями в неволю, але й тих, що запродують їх теж і москалеві...

Та за німецьку кривду можуть в Україні писати, але так мусите збувати мовчанкою інші кривди, іншу неволю над українським народом. І ось таку писанину пересилає тепер Москва до Америки, закриваючи німецькими звірствами, про які світ добре знає, свій гнет, який називає "визволенням".

Наші большевики, щоб дати інший приклад, страх не люблять "докторів". Та вже як з Москви "доктор", то ним величаються на всі застави. В числі У. Ш. Вістей з 25. листопаду пише якийсь В. Карпінський, підписаний як "доктор економічних наук", про "Велику сімю народів Радянського Союзу". Що то за ідилічна ось та "сім'я"? Словом, чистий рай на землі. Тільки повірте в те, що читаєте. Ось і зразки цієї московсько-совєтської пропаганди:

...молода Радянська Союзна Держава є багато триваліша, ніж багато старих об'єднаних держав у західній Європі.

"Ця тривкість та сила Радянського Союзу пояснюється в першу чергу політикою основників та провідників Радянської Держави щодо національних меншин. Радянська політика щодо національностей відзначається тим, що вона визнає право кожного народу до вільного політичного самовизначення, включаючи відокремлення, та помочи від найсильнішого й найбільше поступового російського народу і центральної установи

радянської країни для цих радянських народів, що у своїм розвою залишилися позаді.

"Ця політика здобула для росіян довіря всіх неросійських народів... Російський нарід є старшим братом в сімї радянських народів, якого люблять другі та який спаяв їх в сильну нерозривну унію.

"Всі союзні республіки приєднались до союзу добровільно і тішаються рівними правами незалежно від національностей або раси народу кожної республіки, як теж незалежно від розвою, величини території або населення.

"Кожна союзна республіка є радянською народньою державою, має свої окремі права і одночасно добровільно творить частину Радянського Союзу на рівних правах з другими радянськими республіками.

"Які є суверенні права союзної республіки? Поперше, право на добровільне відокремлення від союзу. Факт, що це право має кожна республіка, показує і потверджує добровільний характер союзу".

Мусимо на тому таки зупинитись, бо й так уже забагато нарахували ось тих благодадей, що становлять, як там пишеться, "основу сили і могутности багатонаціональної радянської держави". Вправді автор повинен був хоч трохи потурбуватись, щоб ясь пояснити, як це розуміти, що всі "республіки" є спаяні, як пишеться у цій статті, з "старшим братом", себто з російським народом, в "сильну нерозривну унію", а з другого боку що вони можуть теж добровільно і "розірватись". Та це, як видно, автора не турбує, бо добре знає, де він би за таке турбування опинився, бож "самостійники", себто ті, що хотілиб відірватись, це щось найгірше, що тільки може в очах Кремля існувати!

Ось такі то "вісти" тепер надходять з "визволення" і

Advertisement for "В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА" (In the Claws of the Two-Headed Eagle) by O.L. LUGOVYI. It is a story from the "Fire and Blood" collection.

Розіхалися по полках. Паволоцький зо своїм оточенням рушив на східню окраїну містечка. Здалеку доглянув жемучі на осліп озби, з одним одиноким вершиком на чолі. Кинувся їм на зустріч. Пізнав хто це дуже швидко. На третьому яру канцелярському возі китайськими мандаринами "возсидали" Сергій Брєжчєв і Кулінін в товаристві полкового писаря Ерощина. На переді гнався підпоручий Анохин, завідуючий обозом. Полковників наче не з а в а в жучи, Паволоцький крикнув підхорунжому: — Куди прете навмання? Що сталося? — Любачів захоплений німцями, ваше високоблагородіє. Тільки ми й вирвалися! — згодосив Анохин відсапуючи.

Любачів заняли. Н ми, з господино полковником, признатися до гріху, не зовсім вам вірили. Ну, як же, герой? — в голосі Кулініна чулася не-притраєна заздрість. — І гармати захопили і ворога побіли... Поздравляю! — Дякую! — кинув Паволоцький сухо. Кулінін наспівував далі: — Ну, ви своє зробили. Тепер відай прийдеться вам злати командування полком. — Ви вже здорові? Той Богу дякувати! — з помітною іронією відозвався Паволоцький. — Так переберете командування полком від ротмістра Алібекова. Я полком не команду. А ви — звернувся до Сергєянчукова, — також виздоровіли? — Я й не думав хворіти. Просто чувся перетомленим той бробубнів. — Радий почути! То ж даю вам до вибору, пане полковнику. Або приймайте гусарську бригаду, або відіздіть по призначенню у білоруський гусарський полк. Швендатися з обома полковниками не лишоє. — Я командуючий брига-

дою! — підвищив тон Сергєянчуков. — Ви повинні пі-дойти з рапортом! — Не чуєся зобовязаним, це одно, а друге — ви милитесь. Гусарською бригадою команду я, а не ви, — пояснював спокійно Паволоцький. Оба полковники значучо переглянувшись. — Хто вас призначав? — Призначений оперативним наказом по дивізії. В даний момент, панове, говорю з вами. — Ви тимчасовий начальник дивізії. Тим самим оперативним наказом призначений наступником командувани, а генерал Стенбок покищо невідомо де. — Неможливо! Той наказ у вас? — У мене і у всіх командантів полків. — Ми старші рангами! — іритувався Сергєянчуков. — А я покищо старший становищем. Так і бути, панове, дозволю вам іздити з обозом, однак вміщання в свої розпорядки не стерплю, попереджую! — Ви, Володимир Миколаєвич — пробував переконувати Кулінін, — повинні знати, що

молодший рангою виконує обовязки за відсутності старших, та з хвилею прибуття старших переає команду. Це не субординація! — Про субординацію охочо поговорив з вами сьогодні рано, коли ми білися з потрійно переважаючим ворогом. Зрештою, я виконую оперативний наказ. Вдавайтесь до генералів Стенбока і Хелчицького, коли чуєтеся по-кривдженими. То все, що можу вам порадити. Полковники присмирніли. За який час відіхали з обозом на Борхів. Паволоцький повів гусарську бригаду на догідні становища для атаків. Не сподівався, що до заходу сонця він командуватиме знов тільки своєю сотнею. Та не снилося йому, що через кілька тижнів йому доведеться командувати вже двома дивізіями, виводити їх з ворожого перстеня.

Несподіваною атакою трьох полків дивізії, над вечір того ж дня звільнено Любачів і залізницю на Раву. Мішок розширено, навязано звязки з дивізіями, що між них вклини-

РІК ЮБІЛЕЙНОЇ КАМПАНІ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ З ПРИВОДУ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ ЗАКІНЧИТЬСЯ З ДНЕМ 30-го ГРУДНЯ 1944. Р. ТИМСАМИМ ОСТАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ 36 ДНІВ ДО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЕЇ КАМПАНІ. ЧИ ВАШ ВІДДІЛ СПОВНИВ УЖЕ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК СУПРОТИ БАТЬКА-СОЮЗУ В ЦЬОМУ РОЦІ ЙОГО ЗОЛОТОГО ЮБІЛЕЮ? ЧИ ПРИБАВ УЖЕ ВАШ ВІДДІЛ ДЛЯ СОЮЗУ ПРИНАЙМНІ ТЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ЯКЕ БУЛО ВАМ ПРИЗНАЧЕНЕ? ЯКЩО НІ, ТОДІ СПОВНІТЬ ЦЕЙ ОБОВ'ЯЗОК ІЩЕ ДО КІНЦЯ РОКУ! ДІСТАНЬТЕ ПРИЗНАЧЕНЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ ОБОВ'ЯЗКОВО, КОНЕЧНО! НЕ ДОПУСТИТЬ ДО ТОГО, ЩОБ У СПИСІ ЮБІЛЕЙНИХ СОЮЗОВИХ ПРАЦІВНИКІВ БРАКУВАЛО ВАШОГО ВІДДІЛУ!

Праця про Україну в американських журналах

Від кількох літ виходить розв'язаного ще питання виспри університеті стейту Колорадо журнал під назвою Journal of Central European Affairs під редакцією професора колорадського університету С. Гарисона Томсона. Журнал виходить при матеріальній підтримці університету в Колорадо та Айова, як теж фондаций Френка Келого. До редакційної колегії журналу входять такі відомі дослідники європейських справ з поміж англосаксів як проф. Самюел Крос з Гарвард університету, Філіп Мослі з Гонтер Каледжу в Нью Йорку, проф. Розе та широко відомий проф. Сетон-Ватсон з університету в Лондоні, проф. Люц зі Стенфорд університету та кількох інших американських дослідників.

На закінчення автор в кількох реченнях дає сльавську о-собни живочого ще в часі написання праці митрополита Андрія Шептицького та образ його великанського впливу на ціле громадське життя Західної України та міграції.

Праця проф. Миколи Чубатого це один із чергових кроків людей, що стоять близько Конгресового Комітету Американських Українців, та стараються у поважний науковий спосіб поставити перед очі англосакського світу вагу нерозв'язаної української проблеми в Європі та шкоди, які з того занедбання можуть виринути для світового замирнення. Праця інформує англосакський світ про новочасне українство у формі поважній, безсторонній та спокійній, тому тим більше переконливий для читача неупередженого для справи визволення українського народу.

Журнал має суто науковий характер. Він оставив собі ціл давати місце оглядам представників різних націй та різних політичних поглядів, оскільки вони є тримани на здороро науковим рівені та не ширять расових чи національних полемік, як зазначено в постановках журналу.

Варто теж американським українцям, особливо молодому поколінню, зазнайомитися з цюю працею професора М. Чубатого, напечатану в поважнім американським журналі. Випуск за жовтень (число 3, річний IV.) по ціні одного долляра можна дістати в адміністрації журналу: Journal of Central European Affairs, University of Colorado. Boulder, Colorado.

В цім самім випуску журналу поміщена також рецензія проф. М. Чубатого на книжку: Anderson: People, Church and State in Modern Russia. Кри-тик виказує поминення автором ролі української національної стихії в Советському Союзі та трагічної ролі Української автокефальної Церкви.

В останнім випуску того журналу за жовтень 1944 появилася праця українського історика, проф. Миколи Чубатого, під заголовком „Новочасний Український Національний Рух”. Стаття доволі велика обсягом, бо займає одну п'яту частину цілого журналу та має 25 сторінок великої вісімки. При кінці праці є подана література писань в українській, англійській, французькій та німецькій мові, яка могла б допомогти чужому дослідникові глибше простудіювати динаміку новочасного українського національного руху.

Третій розділ „Обеднання Східної та Західної України” підкреслює значіння часто недоцінюваного акту злуки Східної та Західної Української Республіки в одну Суверенну Соборну Державу Українського Народу. Був це акт короткотривалий та практично не використаний. Однак він положив свою печать на всю дальшу ідеологію новочасного українського самостійництва. З одним ідеалом новочасного українства, з ідеалом самостійності тісно зв'язався відтепер другий ідеал соборності українських земель в самостійній українській державі.

В цім самім випуску журналу поміщена також рецензія проф. М. Чубатого на книжку: Anderson: People, Church and State in Modern Russia. Кри-тик виказує поминення автором ролі української національної стихії в Советському Союзі та трагічної ролі Української автокефальної Церкви.

Праця написана в понадпартійнім дусі та старається виказати, що всі модерні новочасні політичні угруповання серед українського народу в національних справах займають згідно самостійницьке становище, натомісць всякі інші політичні орієнтації це чужий імпорт, а не український твір.

Черговий розділ „Новочасний Український Націоналізм та Польща” розбирає так само причини, чому неможлива співпраця українського та польського народу в цій частині Європи. Вина лежить по стороні поляків, яких пересадити націоналізм не признає українському народови права на самостійне державне життя.

На цілі Конгресового Комітету жертували: М. Бадабан з Густон, Тексас, \$10; Сем Уорчак з Бруклін, Н. Р.; \$10; Стефан Коцюба з Сейнт Пол, Мінн., \$10; Михайло Лисак з Ньюарк, Н. Дж., \$5.

щасливих українських земель. І то в часі коли вже пишуть навіть жидівські газети в Палестині про нові депортації населення Західної України до Азії, в північну Сибір. А коли жидівські газети таке пишуть і ще додають, що мають вісті з достовірних джерел, та що отсе терпить те населення, що стільки натерпілось під нацистською неволюю, то можна собі легко уявити, як виглядає оте нове пекло в Україні, що звється советським „визволенням”. Та про те пекло ніхто не дізнається з советських інформацій, себто з тої советської пропаганди, що її поширює в першу чергу комуністична преса в Америці, до якої належать і большевицькі У Ш. Вісті.

Праця кінчиться інтересним розділом „Український Націоналізм по Невадалій Визвольній Боротьбі”. Автор на основі цілком самостійних дослідів та власної синтети з життя новочасного українства збирає основні тези, на які погоджуються всі українські політичні угруповання на рідних землях та на еміграції поза Україною в справі національного визволення українського народу. Після накреслення тої спільної та неоспоримої для всіх українців платформи автор дає коротку характеристику всіх українських політичних струй, починаючи від скрайніх націоналістів по соціалістів включно. Комунізм само практичне життя в Україні поставило по-за межі новочасного українства.

А ДРЕСА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІЙСЬКИХ ВОЯКІВ У ЛОНДОНІ: UKRAINIAN CANADIAN SERVICE-MEN'S ASSOCIATION The Vicarage, 218 Sussex Gardens Paddington, London W. 2, ENGLAND.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАВВАГИ ДО МІРКУВАНЬ АДВ. Р. СМУКА ПРО НАШІ ПОВОЄННІ ЗАВДАННЯ.

У дописі адв. Романа Смука з Шікага, поміщенім у 105 числі „Свободи” на тему подану в наголовку, говориться про надбання американських українців та про небезпеку їхньої втрати. Як 34-літній американець українського роду хочу подати теж свої завваги щодо цього.

Перше: Треба пам'ятати, що наша імміграція, а з тим і громада, є одна з наймолодших, отже й не могла більше осгнути проза те, що досі зробила. От візьмім під увагу наші видатки на церкви, парафіяльні доми, чи гроші, видані на церковні річі, як іконостаси, образи, престולי, священнічі ризи і загалом церковний інвентар. Це є велика сума, а вся вона зложена з добровільних жертв, хоч які колись низкі були заробітки. Я рахую, що такі надбання самі вартують сьогодні десятки мільонів у грошах. А де Народні Доми, клуби, школи і їх уладження? Деколи я тої думки, що жадна інша імміграція не склала тільки добровільних жертв на загальні цілі, що наша.

Далі треба згадати, що початкові іммігранти не знали англійської мови, то які то труднощі вони мусіли це перемагати. Або такі труднощі, як неграмотність деяких колишніх парафіяльних урядників чи навіть працівників у громадському житті. А проте навіть у таких обставинах закладали ми читальні, Січі, товариства братства хорі школи.

У деяких громадах вже і слід загинув по тих перших піонерах, але на їх місце прийшло друге, вже тут роджене покоління, що продовжує ту роботу на свій лад.

До того додаймо, що наші іммігранти походили з селянського роду, отже грошево були незаасібні. Вони приїздили на зарібки до Америки й вертали до рідного краю. Доперва згодом часи змінилися, як прийшла світова війна. Люди почали тоді покидати думку вертатися до старого краю, вибирали громадянські папери, осідалися на постійно в Америці. Тому не треба дуже дивуватися, що, як пише п. Смука, що в нас нема ще бурс, ні вищих шкіл, ні композиторів, професорів і т. п. Як є тисячі родин українського роду, то є й надія, що все те ще може прийти. Щастя, що ми тепер як громадяни рівно трактувані з іншими народами. Зате тепер приходить черга на нашу молодь, на молодих американців з українського роду, продовжувати вже основане діло. Молодь мусить вести у тій праці перед, бо інакше громада вимре.

Нам прикро, що багато молоді не признається до свого роду. Для них не було відповідної школи, отже мусіли пропасти. До того поділ нашого народу на такі розбіжні групи, як москвофіли й большевики, чи різні релігійні й „політичні” угруповання, що то себе поборюють, теж нароби нам шкоди. Можєб і більший був успіх нашої праці; як би так були відповідні провідники. Та саме тепер ще час взяти провід у різних ділянках нашого життя. Тут є велике поле праці для наших професіоналістів, що повинні стати до проводу і дати взірць характерности і роботячости як у громадах, так і в загальних народних справах.

Василь Шанайда, Дітройт, Міш.

Великі кошти смерти

Пересічна родина в Америці боїться смерті котрогось з домашних не лише для втрати дорогої особи, але також і за великих коштів похорону. Отся справа стала такою пекучою, що про неї заговорила Федерация Церкви Христа. Теж й інші чинники звертають на це увагу і шукають способу заради. Бо це не жарт, коли родина хоче ховати небіжчика так, як вимагає мода, і посвячує на це більше ніж половину маєтку, а цілий маєток не вищий ніж \$1,000! От у Брукліні під Нью Йорком видають на це пересічно по 625 дол. від тисячки. Виходить таке: За життя людина бідує, собі харчів відмовляє, ніякого товариського життя не веде; на ніякі добродійні цілі жертви не зложити, але по смерті мусить мати виставну домовину, кільканадцять аут для вільної їзди на цвинтар і все інше, що з тим іде, навіть і добру тризну справлять по небіжчикови.

У Злучених Державах вмирає що року пересічно 1,400,000 осіб. Щоб їх похоронити, треба втримувати 18,000 погребників і бальсаматорів. Кошги за рік 1942 були такі: За прислугу при похороні \$337,300,000; за цвинтарі і крематорії \$103,000,000; за нагробні камені й інші амятники \$60,300,000 — разом \$560,900,000 — пересічно по \$405 кари за смерть одної людини. У прогивенстві до цього: На ратування здоров'я й життя небіжчика видано того року на шпиталі й санаторії \$513,100,000.

Ці обчислення поробила у своїм бюлетені Федерация Цер-

Що писала „Свобода” тому 40 років?

3. листопаду, 1904.

ПІДЗЕМНА ЗАЛІЗНИЦЯ В НЬО ЙОРКУ. В четвер 27. жовтня відбулося торжественне відтворення підземної залізнички в Нью Йорку. Будова цього „собоею” тривала 4 роки. Вчасі будови втратило життя коло 200 робітників. Кошти будови досягнули 5,000,000 доларів.

З УКРАЇНСЬКИХ СПРАВ. У 42. числі ньюйорської соціалістичної газети „Форвертс” поміщене оповідання українського письменника Василя Стефаніка „Злодій” в перекладі, п. заг. „Дер Діб”. — Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові розписало конкурс на одну допомогу з фонду ім. о. Антона Бончевського, помершого в Америці. Нагорода призначена для студентів університету світських факультетів. Висота запомоги вносить 440.52 австрійських корон. Наділений запомогою має зобов'язатися звернути побрану запомогу, коли дійде до самостійного становища. — Подається до відома українців з Пितсбурга, що п. Ал. Ніжанківський, іспитований учитель англійської мови, учить шодня, за виїмком суботи, від 6 до 9 ввечір в публічній школі при Чесіт Ст. Алегені, Па. За науку, книжки і прилади не платиться нічого. — Календар У. Н. Союзу вже вишов! Календар на 1905. р. обіймає 224 сторін друку, містить 24 образки й малу Русь-Україну. Ціна 35 центів. — Справи церковні: О. Степан Макар обняв парафію в МекКіаркс, Па.; о. Григорій Цмайло-Кульчицький в Карнегі, Па.; о. Василь Гривнак в Сиракуз, Н. Й.

ГАЛИЦЬКИЙ СОІМ В СПРАВІ БУДОВИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Комітет Будови Українського Театру у Львові, подавши прохання до союзу за допомогу на будову театру, подав від себе плян фундації, яка малаб управліти цим театром. До управи фундації малаб увійти 13 людей; а це по 2 делегати українських львівських товариств: Просвіта, Бесіда, Товариство ім. Івана Котляревського, Наукове Тов. ім. Шевченка, та Союз Співацьких і Музичних Товариств; від Краєвого Виділу 2 члени і львівського магістрату 1 член. Союмова бюджетова комісія зажадала зміни в складі управи фундації, а це, щоб українські товариства дали 5 членів, Краєвий Виділ 5 членів, а львівський магістрат 1 члена, разом 11 членів фундації. Допомога малаб вносити 300,000 корон. Українці відкинули такі умовини і зрелися до допомоги, бо якби згодилась на зміну, пропозовану комісією, то не булоб заперуки, що Українським Театром управлялиб неукраїнці.

УВАГА! — АНСОНІЯ, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! СТАРАННЯМ ПАРОХІЇ, БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ ТА МІСЦЕВОГО ХОРУ при українській греко-католицькій церкві св. Апостола Петра і Павла міста Ансонії влаштується

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В НЕДІЛЮ, 3. ГРУДНЯ (DECEMBER 3, 1944) В LIBERTY HALL, MAY ST. Початок в год. 3. гоїлод. Дохід на місцевих ветеранів. На це свято запрошено всіх українців з Ансонії і околиці. Приходьте всі, щоб помянути тих, що віддали життя за волю України. На святі буде мати промову д-р Л. Цегельський з Філадельфії, Па. Вступне слово вимовить о. Крупа, парох. 132-3 Комітет Свята.

УВАГА! МЕНВІЛ, Р.АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. М. ДРАГОМАНОВА відбудеться

СПІЛЬНА ВЕЧЕРА В СУБОТУ, 2. ГРУДНЯ (DEC. 2, 1944) В ГОДИНІ 6. ВВЕЧІР В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ НА КОМПАЛІЕІ ГІЛ. ЗАПРОШУЄМО НА ТУ ВЕЧЕРУ ЯК МІСЦЕВИХ ТАК І ДООКОЛИЧНИХ ГРОМАДЯН. ЗА СМАЧНІ СТРАВИ І ВЕСЕЛУ ЗАБАВУ РУЧИТЬ УРЯД.

Відома кушнірська фірма ЮЛІАН КУЗІВ І СИНІ ВИКОНУЄ ВСЯКІ РОБОТИ В ОБСЯГУ КУШНІРСТВА: РОБИТЬ НОВІ ФУТРА, ПЕРЕРОБЛЯЄ СТАРІ НА НОВІ ФАСОНИ. JULIUS KUSSOFF & SONS Від 18 літ на тій самій адресі: 315 Seventh Avenue (corner 28th Street) NEW YORK CITY (на 21. поверсі) Телефон: CHeckering 4-3575

